Paper Code – 4087

M.A. Sem – 3 SANSKRIT (New Course)
Mar-Jun - 2021

305 – पुराणशास्त्र-मत्स्यपुराणम्| नियत अंशानि| (Theory)

કુલ સમય :– ૬૦ મીનીટ **કુલ પ્રશ્નો : ૫૦** **વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫**

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

1.પુરાણ શબ્દની વ્યાખ્યા 'पुराभवम्' કોણે આપી છે ?
(A) યાસ્ક (B) પાણિનિ (C) પતંજલિ (D) કાત્યાયન

2. व –કારાદિ પુરાણ કેટલાં છે ?
(A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) સાત

3.'સંસ્થા' શબ્દ પુરાણનાં પાંચ લક્ષણોમાં કયા લક્ષણને સૂચિત કરે છે ?
(A) સર્ગ (B) પ્રતિસર્ગ (C) વંશ (D) વંશાનુચરિત

4. 'નિરોધ' લક્ષણનો પર્યાય જણાવો.
(A) વૃત્તિ (B) રક્ષા (C) અન્તર (D) સંસ્થા

5. કયું પુરાણ પોતાને 'વિદ્યાસાર' કહે છે ?
(A) ભાગવત (B) પદ્મ (C) અગ્નિ (D) વામન

6. મત્સ્યપુરાણમાં કુલ કેટલા અધ્યાય છે ?
(A)283 (B)286 (C)290 (D)291

7. મત્સ્યપુરાણના 'વક્તા' કોણ છે ?
(A) વ્યાસ (B) બૃહસ્પતિ (C) સૂત (D) વાયુ

8.'મત્સ્યપુરાણનું' વર્ગીકરણ કયા ગુણ પ્રમાણે થાય છે ?
(A) સત્ત્વ (B) રજસ્ (C) તમસ્ (D) આ પૈકિ કોઇ નહીં

9.મત્સ્યપુરાણને 'સર્વજ્ઞાનસંગ્રહકોષ' તરીકે બીરદાવે છે ?
(A) ભાંડારકર (B) ડૉ.કીથ (C) પાર્જિટર (D) વિંટરનિત્ઝ

10. મત્સ્યપુરાણના કયા અધ્યાયમાં પુરાણોની વિષયાનુક્રમણી આપી છે ?
(A) 49 (B) 51 (C)52 (D) 53

11.ભગવાન શિવે કયું નૃત્ય કર્યું હતું ?
(A) લાસ્ય (B) તાંડવ (C) કથકલી (D) એક પણ નહીં

12.ભગવાન મનુને કોના સંતાન માન્યા છે ?
(A)ચન્દ્ર (B)સૂર્ય (C) શિવ (D) વિષ્ણુ

13.સમુદ્રમાં કેવા પ્રકારનો અગ્નિ રહેલો છે ?
(A) વિષાગ્નિ (B) વડવાગ્નિ (C) વૃકાગ્નિ (D) કાલાગ્નિ

14. જગતનું સર્જન કરવાની ઇચ્છાવાળા નારાયણે પ્રથમ કોનું સર્જન કર્યું ?
(A) જળનું (B) પર્વતોનું (C) અગ્નિનું (D) પવનનું

15. મૃત અંડમાંથી ઉત્પન્ન થવાના કારણે બ્રહ્મા કયા નામથી ઓળખાયા ?
(A) બ્રહ્મા (B) વિષ્ણુ (C) માર્તણ્ડ (D) અગ્નિ

16. બ્રહ્મા દ્વારા સૌ પ્રથમ કોનું સ્મરણ કરવામાં આવ્યું ?
(A) વેદોનું (B)પુરાણનું (C)ઉપનિષદોનું (D) સ્મૃતિઓનું

17. ત્રણ ગુણોની સમાનાવસ્થાને શું કહે છે ?
(A) પ્રકૃતિ (B) પુરુષ (C) બુદ્ધિ (D) મન

18. મત્સ્યપુરાણના કયા અધ્યાયમાં ઋષિવંશની વિગતો આપી છે ?
(A) 53 થી 59 (B) 63 થી 69 (C)195 થી 202 (D) 203 થી 209

19. મત્સ્યપુરાણમાં કેટલા શ્લોક છે ?
(A) 9 હજાર (B) 10 હજાર (C) 11 હજાર (D) 14 હજાર

20.મનુએ કયા પર્વતના એક ભાગમાં તપ કર્યું હતું ?
(A) મલય (B) રૈવતક (C) મેરુ (D) મૈનાક

21. ભગવાને મનુને કેટલા પ્રકારનાજીવોની રક્ષાનું કહ્યું ?
(A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) આઠ

22. કયા મન્વન્તરમાં પૃથ્વી એકાર્ણવ થઇ ગઇ ?
(A) સ્વાયંભુવ (B) સ્વારોચિસ (C) સાવર્ણિ (D) ચાક્ષુસ

23. બ્રહ્માના માનસપુત્રોમાં સૌપ્રથમ કોણ હતા ?
(A) અત્રિ (B) અંગિરા (C) પુલત્સ્ય (D) મરિચિ

24. બ્રહ્માના છેલ્લા માનસપુત્રનું નામ શું હતું ?
(A) અત્રિ (B) અંગિરા (C) ભૃગુ (D) નારદ
25. પૃથ્વીના ઉપરામની ઇચ્છાથી નાશ પામેલા તપને કારણે બ્રહ્મા કેટલા મુખી થયા ?
(A) એક (B) ત્રિ (C) ચતુર (D) પંચ
26.વેન(રાજા)ની માતાનું નામ શું હતું ?
(A) સુનીથા (B) સુનૃતા (C) સુવર્ણા (D) સુરસા
27. વિશ્વકર્માકઇવિદ્યામાંનિપુણહતા?
(A) શિલ્પ (B) સ્થાપત્ય (C) ચિત્ર (D) નાટ્ય
28. કશ્યપમુનિનેકુલકેટલીપત્નીઓહતી?
(A) બે (B) પાંચ (C) આઠ (D) તેર
29. દૈત્યોની માતાનું નામ શું હતું ?
(A) દિતિ (B) અદિતિ (C) ક્રોધવશા (D) તામ્રા
30. દેવોના પ્રેમપાત્ર કૂલ કેટલા મરુતોનો જન્મ થયો ?
(A) સાત (B) નવ (C) તેત્રીસ (D) ઓગણપચાસ
31. મદનદ્વાદશી વ્રત કોણે કર્યું હતું ?
(A) દિતિ (B) અદિતિ (C) ક્રોધવશા (D) તામ્રા
32. વનસ્પતિઓના સ્વામીના સ્વરૂપમાં કયું વૃક્ષ મનાય છે ?
(A) વડ (B) આસોપાલવ (C) સેવન (D) પીંપળો
33. વશિષ્ઠના કેટલા પુત્રો પ્રજાપતિ થયા ?
(A) ત્રણ (B) સાત (C) નવ (D) બાર
34. ચૌદ મન્વન્તરોમાં વૈવસ્વત મન્વન્તરનો ક્રમ જણાવો.
(A) ત્રીજો (B) પાંચમો (C) સાતમો (D) નવમો
35. કુલ કેટલા મન્વન્તર છે ?
(A) સાત (B) નવ (C) અગિયાર (D) ચૌદ
36. વેનના પિતાનું નામ શું હતું ?
(A) અંગ (B) પૃથુ (C) વશિષ્ઠ (D) કશ્યપ
37.કયારાજાનાનામપરથી'પૃથ્વી'નામ પડ્યું ?
(A) અંગ (B) પૃથુ (C) પુરુરવા (D) યયાતિ
38. .વેદોની અધિષ્ઠાતા દેવી કોણ છે ?
(A) લક્ષ્મી (B) પાર્વતી (C) સાવિત્રી (D) ઉમા
39. વિશ્વકર્માના પિતાનું નામ શું હતું ?
(A) વિભુ (B) પ્રભાસ (C) દેવલ (D) કાર્તિકેય
40. હિરણ્યકશિપુ અને હિરણ્યાક્ષની માતાનું નામ શું હતું ?
(A) દિતિ (B) દનુ (C) સુરસા (D) અદિતિ
41. દિતિના ગર્ભના ટૂકડા કોણે કર્યા ?
(A) વિષ્ણુ (B) ઇન્દ્ર (C) વાયુ (D) સૂર્ય
42. પ્રથમ મન્વન્તરનું નામ શું છે ?
(A) સ્વારોચિસ (B) સ્વાયંભુવ (C) ઔત્મીય (D) તામસ
43..પૃથ્વીને દોહવા ઋષિઓએ કોને વાછરડો બનાવ્યો ?
(A) સૂર્યને (B) ચંદ્રને (C) ઇન્દ્રને (D) વસિષ્ઠને
44..મત્સ્યપુરાણમાં નર્મદા-માહાત્મ્ય કયા અધ્યાયોમાં નિરૂપિત છે ?
(A) 7-14 (B) 49-55 (C) 186-194 (D) 195-20
45. નર્મદાનદીનુંઉત્પત્તિસ્થાનકયુંછે?
(A)અર્બુદપર્વત (B)હિમાલય (C)અમરકંટક (D)વિંધ્યાચળ
46. નર્મદાનદીકેટલાયોજનલાંબીઅનેપહોળીછે?
(A) 100 અને 2 (B) 200 અને 2 (C) 200 અને3 (D) 100 અને 3
47. નર્મદાનાદક્ષિણતટપરકઇનદીસ્થિતછે?
(A)ગંગા (B)યમુના (C)કપિલા (D)સરસ્વતી
48. નર્મદાનદીકયાદેવનાશરીરમાંથીનીકળેલમનાયછે?
(A)રુદ્ર (B)વિષ્ણુ (C)બ્રહ્મા (D)વરુણ
49. બાણનાનગરનોનાશકરવાદેવોએકોનેવિનંતીકરી?
(A)શિવને (B)ઇન્દ્રને (C)વરુણને (D)બ્રહ્માને
50. ભૃગુઋષિએશિવનીસ્તુતિમાટેકયુંસ્તોત્રરચ્યું?
(A)કરુણાભ્યુદય (B)ગંગાલહરી (C)યમુનાષ્ટક (D)મધુરાષ્ટક